

<https://ap.lc/plWmj>

LESPAKKET HANSWIJK

Een godsdienstaanbod

OP WEG MET DE HANSWIJKPROCESSIE

Inspirerende bouwstenen voor de katholieke scholen van Mechelen.

Voorwoord

Op vraag van Veerle en Annelies, logistiek verantwoordelijken voor de Hanswijkprocessie, werden in dit werk inspirerende bouwstenen verzameld voor de Mechelse scholen. Dit moet de gebruiker ervan kansen bieden om een godsdienstaanbod uit te werken dat kinderen uit de lagere school kansen biedt om, vanuit de symboliek en traditie van de Hanswijkprocessie, te groeien op levensbeschouwelijk vlak. Dit document wil slechts tips aanreiken en nodigt de gebruiker ervan uit om hierin te snuisteren en ideeën te sprokkelen. De aangereikte ideeën kunnen dan misschien leiden tot weer nieuwe ideeën en werkvormen. Af en toe worden er in het document ook tips meegegeven om dit aanbod uit te breiden naar het ontwikkelveld oriëntatie op de wereld. Deze tips werden niet verder uitgewerkt. Ons was het louter te doen om het godsdienstaanbod.

We wensen jou en de kinderen een boeiende tocht toe.

Hanswijkprocessie Mechelen. Traditie sinds 1273 © Hellen Mardaga

<https://www.kerknet.be/hanswijk-processie/informatie/inhoud-processie-2021>

Opzet van dit lespakket

Het woord processie geeft hiermee de bedoeling van dit lespakket perfect weer: laten we met de kinderen, in teken van hun levensbeschouwelijke groei, op weg gaan om een stukje van de gekende of minder gekende processie al stappend te ontdekken.

Processies zijn ceremoniële optochten, die vaak religieus van aard zijn. In het katholicisme is een processie een symbool voor Gods volk onderweg. Het woord processie geeft hiermee de bedoeling van dit lespakket perfect weer: laten we met de kinderen, in teken van hun levensbeschouwelijke groei, op weg gaan om een stukje van de gekende of minder gekende processie al stappend te ontdekken. In dit pakket wordt een route gesuggereerd die naar eigen aanvoelen kan aangepast of uitgebreid worden.

De haltes die hieronder worden opgesomd werden in willekeurige volgorde weergegeven. We laten het aan de gebruiker van dit document over om de route met de voorgestelde haltes zelf samen te stellen in functie van de ligging van de school. Je kan dus zelf kiezen waar je de route laat starten en eindigen.

De suggesties uit dit lespakket kunnen verder worden uitgewerkt volgens de wensen en mogelijkheden van de eigen school- en klaspraktijk. Zo kan het aanbod jaarlijks terugkomen in hetzelfde leerjaar, of tweejaarlijks in dezelfde graad. Het kan natuurlijk ook als schoolproject worden opgenomen. In dat geval kan het aanbod niet jaarlijks hernomen worden. Om dat toch mogelijk te maken kan er dan best een bewuste selectie gemaakt worden in het aanbod om herhaling te voorkomen.

Mogelijke leerinhouden uit het ZILL-leerplan RKG

RKve1 *Contact maken met de eigen binnenkant en zich van daaruit laten inspireren voor de keuzes die men maakt. Verschillende vormen van verstillig, meditatie, (christelijk) gebed en bezinning ontdekken.*

Tweede cyclus: stilte en gebed, ontvankelijkheid

Ontdekken hoe mensen zich in hun gebed richten tot God

8-10j: Kennis maken met de plaatselijke gebruiken waarbij mensen bidden: bedevaart, heiligenverering, Mariaverering, processie,...

RKgs3 *Openkomen voor de symboliek, geloofstaal, rituelen en vieringen in het leven van mensen op het ritme van het liturgisch jaar en deze mee beleven*

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

Lager: andere kerkelijke feesten en periodes

Derde cyclus: Maria leren kennen als een bewuste, gelovige vrouw

10-12j: Weten dat gelovige mensen hun vertrouwen in Maria uitdrukken in bedevaarten, kapelletjes, processies, de rozenkrans, gebeden, liederen ...

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod

Volgens het leerproces verkennen - verdiepen - verankeren

Verkennen:

In de klas:

1. Prikkel

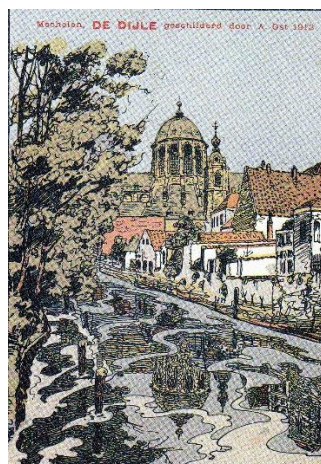
De leerkracht toont het filmpje met geluidsopname waarin Skye en Jack verwonderd zijn over het glasraam over de Hanswijkprocessie.

Het filmpje kan bekeken worden via volgende link:

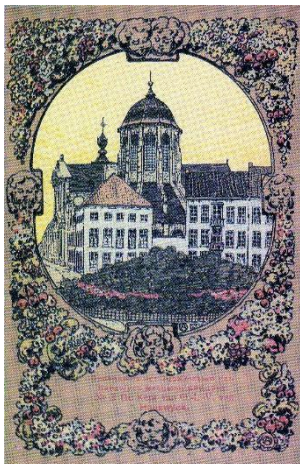
<https://www.youtube.com/watch?v=8nbv8lv-wVg>

Vervolgens prikkelt de leerkracht de kinderen om er zelf ook meer over te weten te komen.

Wie liever met kunstwerken aan de slag gaat kan dat bijvoorbeeld met een van onderstaande afbeeldingen doen. Nodig de kinderen dan uit om te beschrijven wat ze zien op de prent, herkennen... waar het hen doet aan denken. Vervolgens kunnen ze uitgenodigd worden om het verhaal achter de legende te ontdekken.

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

2. Een beetje geschiedenis

Eerste graad:

De leerkracht vertelt de legende van het ontstaan van de Mariaverering in de Hanswijk door middel van een verteltafel waarbij gebruik gemaakt wordt van eenvoudige attributen. Nadien kunnen de kinderen het verhaal naspelen door gebruik te maken van het vertelmateriaal. Hierbij gaat het louter om het ontdekken van het verhaal zonder er al dieper over na te denken.

Tweede graad:

De leerlingen bekijken een kort filmpje dat de legende weergeeft. Mogelijke linken zijn:

- De aankomst van het beeld in Mechelen
<https://www.youtube.com/watch?v=BUQ6A9rfAyQ>
- De Hanswijkkathedraal https://www.youtube.com/watch?v=n2znQ_WI2_4
- De processie <https://www.youtube.com/watch?v=QQulUMA2pLw>

Als tip willen we hier meegeven om vooraf een kijkopdracht te geven aan de kinderen zodat ze gericht kunnen kijken en ontdekken.

Mogelijke kijkvragen kunnen zijn:

- Wat zie je?
- Welke personages komen er in het filmpje voor?
- Herken je iets in het filmpje? Een personage? Een naam? Een plaats?
- Wat gebeurt er in het filmpje? Welk verhaal wordt hier verteld?
- Doet het jou ergens aan denken?

Derde graad:

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

De kinderen gaan zelf op zoek naar achtergrondinformatie over de processie, de legende...

Laat de kinderen kijken naar het filmpje over de processie via volgende link :

<https://www.youtube.com/watch?v=QQulUMA2pLw>

Nodig hen vervolgens uit een link te zoeken met het thema Bijbel. Welke Bijbelverhalen herkennen ze.

De verzamelde informatie kan worden verwerkt in een korte (foto)reportage.

Verdiepen -Verankeren

3. Zelf op tocht

De tocht kent drie haltes. Er kan, afhankelijk van de vestigingsplaats van de school, aan elke halte gestart worden. De leerkracht stippelt zelf de volgorde en route uit die hij of zij wil aanhouden. Hierbij kan ook gekeken worden naar extra haltes die mogelijkheden bieden om te werken aan leerplandoelen uit andere ontwikkelvelden. Een suggestie hierbij zou kunnen zijn om aandacht te besteden aan de Brusselpoort.

De haltes zijn, in willekeurige volgorde:

- **Sint Romboutskathedraal**

Inspiratie: tijdens ons bezoek aan de kathedraal zagen we twee mooie manden staan met daarin strookjes met verschillende Bijbelverzen. De bezoeker mag hieruit vrijblijvend (blind) een vers kiezen om zich te laten inspireren en ermee aan de slag te gaan. Ook wij lieten er ons door inspireren.

© Leen Ghoos

SUGGESTIE 1: WERKEN MET ENKELE BIJBELSE FIGUREN UIT DE PROCESSIE

De kinderen worden uitgenodigd om in kleine groepjes rond te wandelen in de kathedraal en op zoek te gaan naar beelden van Bijbelse figuren die voorkomen in de processie.

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

Afhankelijk van de leeftijd kan eventueel vooraf op een zoekblad worden weergegeven welke figuren er precies moeten gevonden worden.

Bij elke figuur die gevonden wordt hoort een bijkomende opdracht:

- Welk Bijbelverhaal hoort bij deze figuur? Ken je dit verhaal?
- Wat vind je mooi aan het verhaal?
- Wat vind je vreemd?...

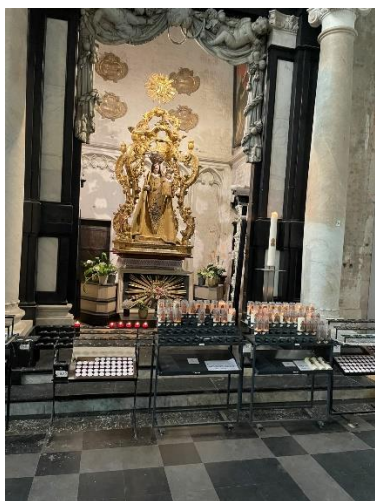
Hierover kan dan op een rustig plekje in de kathedraal in gesprek worden gegaan met elkaar.

SUGGESTIE 2: WERKEN ROND VERSCHILLENDE BEELDEN VAN MARIA

De kinderen kunnen worden uitgenodigd om in de kathedraal op zoek te gaan naar verschillende beelden van Maria.

Hier hoort een kijkopdracht bij: Kijkvragen zouden kunnen zijn:

- Hoe wordt Maria hier afgebeeld?
- Bedenk een titel voor dit beeld.
- Welk beeld spreekt jou het meest aan, raakt jou? Waarom? ...

© Leen Ghoos

© Leen Ghoos

Om de kinderen op speelse wijze aan te moedigen kan er bij elk aanwezig Mariabeeld een mand met puzzelstukken geplaatst worden. De puzzelstukken vormen samen een beeldfragment van de processie. Hiervoor kan een afbeelding gezocht worden op Facebook of via de medewerkers van de Hanswijkprocessie. De afbeelding kan gelamineerd worden en in stukken worden geknipt. Zorg dat er bij elk Mariabeeld een andere verzameling puzzelstukken ligt waardoor er verschillende impressies van de processie verzameld kunnen worden. Om het puzzelen vlot te laten verlopen zorg je er best voor dat de achtergrond van de puzzelstukken in kleur zijn. Zo vormen bijvoorbeeld alle rode puzzelstukken een afbeelding, alle groene een andere afbeelding enz.

Noot: Een aantal keren per jaar wordt er een nieuwe expositie tentoongesteld in de kathedraal. Zeer vaak wordt er gewerkt met kunst. Dit doet ons vaststellen dat er telkens opnieuw zoveel mogelijkheden zijn voor, tijdens en na een bezoek aan de kathedraal om met de kinderen aan de slag te gaan.

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

© Leen Ghoos

© Leen Ghoos

Zo kan er bijvoorbeeld ook een link worden gemaakt met de (initiatie)sacramenten en de voorbereiding hierop.

© Leen Ghoos

- **Dijlepad**

Inspiratie: de mooie legende van het beeld en het sterke geloof in de figuur van Maria.

SUGGESTIE: OP ZOEK NAAR DE RIJKE SYMBOLEN IN DE LEGENDE EN DIE LEVENSBESCHOUWELIJK UITWERKEN.

Langs het Dijlepad is plaats om met de kinderen halt te houden bij het water. Hier kan tijd genomen worden om de verschillende symbolische kansen in de legende van het beeld te ontdekken om er levensbeschouwelijk mee aan de slag te gaan.

>>> De boot loopt vast op de rivier:

Aan de hand van gevoelens- en behoeftekaarten kan met de kinderen worden stilgestaan bij de letterlijke ervaring van het vastlopen van een boot in het water. Hoe zou de bemanning de ervaring van het vastlopen beleefd hebben? Hun boot was immers volgeladen met koopwaar die tijdig moest worden afgeleverd. Waaraan hadden ze mogelijk behoefte?

Vervolgens kan dieper worden ingegaan op deze ervaring. Doet deze letterlijke vorm van 'vastlopen' hen ergens aan denken? Wat was er gebeurd? En hoe voelden ze zich daarbij?

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

Wat hadden ze nodig? Hoe ging het verder? Deze vragen zouden kunnen worden aangeboden in de vorm gesprekskaarten.

Na deze letterlijke bevraging kan er vervolgens worden stilgestaan bij het figuurlijk vastlopen in het leven.

In een eerste stap kan hierover gefilosofeerd worden. Mogelijke filosofeervragen zijn:

- Kan je ook op andere manieren vastzitten in een situatie? Op figuurlijke wijze dan...
- Wat zou hiermee bedoeld worden?
- Kan je hiervan een voorbeeld geven?
- Wat kunnen redenen zijn dat iemand het gevoel heeft niet verder te kunnen gaan in een bepaalde situatie?
- Doet dit je denken aan een eigen ervaring? Of herken je dit uit je omgeving?
- Heb je zelf al eens het gevoel gehad vast te lopen in je leven? Wil je hier iets over vertellen?

De kinderen hun ervaringen 'vastzetten' met krijt langs de oever. Ook het krijt gaat oplossen na een tijd en zo komen we bij het weer loslaten.

>>> Na lang proberen om de boot weer los te krijgen bracht de bemanning het beeld van Maria aan wal en het schip kwam los. Dit was voor hen een duidelijk teken dat Maria hier verblijfplaats koos. We willen stilstaan bij de vraag of Maria ook een plaats krijgt in het leven van de kinderen? En hoe dan wel? Wat betekent Maria voor hen? Als jij Maria was, waar zou jij vandaag een verblijfplaats kiezen?

Om de kinderen een antwoord te laten formuleren op deze vraag geef je best wat voorbereidingstijd. Daarom kan het zinvol zijn de kinderen eerst de kans te geven te vertellen wat ze over de figuur Maria nog/al weten. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld verschillende afbeeldingen van Maria worden aangeboden. Voorzie hiervoor een divers aanbod in kunststijl, klassiek of hedendaags, maar ook in de voorstelling die van Maria wordt gegeven. Maria als mama, Maria die ja zegt tegen God, Maria als iemand met ontzettend veel verdriet bij het kruis van haar zoon, Maria die gelooft dat de dood niet het einde is (symbolisch verhaal van het lege graf), Maria als een sterke vrouw die het verhaal van Jezus blijft uitdragen. Inspiratie hiertoe kan je zeker vinden wanneer je door verschillende kinderbijbels bladert. Weten de kinderen nog/al bij welk verhaal de prent kan geplaatst worden?

Inspiratie voor diverse afbeeldingen van de figuur Maria kan je op dezelfde site vinden bijvoorbeeld via volgende linken:

https://www.kuleuven.be/thomas/uploads/image/basisonderwijs/_lesimpulsen/connection-competition-4864976_1280.jpg

https://www.kuleuven.be/thomas/uploads/image/basisonderwijs/_lesimpulsen/catholic-1294124_1280.png

In een tweede stap kunnen ook foto's van moeders worden aangeboden. Zien de kinderen parallellen tussen de hedendaagse foto's van moeders en de afbeeldingen van Maria?

Inspiratie hiervoor vind je via volgende link op www.godsdienstonderwijs.be : <https://www.kuleuven.be/thomas/page/een-bloemetje-voor-haar/>

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

In een volgende stap kunnen de kinderen dan nadenken hoe zij al dan niet Maria ontmoeten in hun eigen leven? Zijn er ervaringen of belevingen waarin zij iets van Maria herkennen? De afbeeldingen over moeders kunnen hier mogelijks kansen tot ontsluiting bieden. Doen de afbeeldingen hen denken aan iets uit hun eigen leven? Herkennen ze daarin dan ook iets van Maria? Waarom wel/niet?

- **Onze-Lieve-Vrouw van Hanswijkbasiliek**

De Hanswijkbasiliek is indrukwekkend, bijzonder mooi, een bezoekje waard dus tijdens de tocht of zelfs apart, want een bezoekje tijdens 1 lesuur zal al zeer kort zijn.

Er kan stilgestaan worden bij de geschiedenis van de basiliek, de architectuur en de traditie. Verder zijn er impressionante beelden, muren, prachtig houtwerk, schilderijen, een spreekstoel enz... en een schatkamer die oplicht wanneer je naar binnen gaat. Hier kan je dus aansluiting vinden bij andere ontwikkelvelden uit het ZILL-leerplan.

Kansen om te groeien op levensbeschouwelijk vlak liggen dan weer bij het vloerlabyrint dat gevormd is met het vloerpatroon in de tegels.

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

Het vloerlabyrint in de Hanswijkbasiliek : Hierin zit zeer veel inspiratie vervat voor een leerkracht om aan de slag te gaan in de godsdienstles. © Leen Ghoos

Foto's interieur Hanswijkbasiliek: © Leen Ghoos

>>> Levensbeschouwelijk aan de slag met het labyrint?

Een labyrint is niet hetzelfde als een doolhof. In een doolhof verdwaal je. Een labyrint volgt een weg. Het labyrint nodigt je uit je naar het midden te keren. Het is als het ware een in-keer-reis die kansen biedt om even stil te staan bij de eigen binnenkant. Als we kinderen willen laten groeien tot veerkrachtige mensen dan houdt dat ook in dat we ze regelmatig moeten kansen bieden om even stil te staan bij zichzelf, de innerlijke (B)bron.

De Hanswijkbasiliek is een bedevaartsoord. Nog steeds komen jaarlijks vele bedevaarders van overal bij Onze-Lieve-Vrouw van Hanswijk bidden om troost en steun, maar ook om te danken. Het onderweg zijn geeft de bedevaarders de tijd om zich naar de binnenkant te keren en na te denken over wat ze bij aankomst in de Basiliek willen vragen of vertellen.

Het binnenstappen van het labyrint nodigt ons uit om ook een mini-bedevoort te gaan en na te denken, tijdens het stappen kom je tot ver – in – nerlijking. Ook de kinderen kunnen

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

hiertoe uitgenodigd worden. De volgende belevingsoefening kan bijvoorbeeld worden gebruikt om met de kinderen stil te staan bij de symbolische betekenis van het labrynt. Omdat deze oefening niet met alle kinderen op hetzelfde moment kan worden uitgevoerd kan er bijvoorbeeld een audio worden gebruikt die vooraf wordt ingesproken op een smartphone en afgespeeld via een versterkertje.

Zorg voor zachte meditatieve muziek waarop kan gestapt worden. Het spreekt vanzelf dat dit een rustig wandelritme verwacht. Pas de muziek daaraan aan. Zorg ook voor papier en schrijfmateriaal voor het schrijfmoment op het einde van de belevingsoefening.

Het volgende kan worden ingesproken:

“Ga op een plaats naar keuze op een witte tegel staan en stap rustig het labrynt binnen. Probeer doorheen deze oefening traag en rustig te stappen op het ritme van de muziek...”

Blijf even staan...

Hoe voel je je op dit moment?...

Zet een drietal stappen vooruit...

Hoe komt het dat je zo voelt? Is er daar er bepaalde reden voor?...

Ga weer enkele stappen vooruit.

Waar ergens in je lichaam kan je dat gevoel voelen?

In je buik?

In je hoofd?

In je armen?

En hoe voelt dat dan?...

Ga weer enkele stappen vooruit.

Vind je dat een fijn gevoel? Waarom wel? Waarom niet?...

Ga weer enkele stappen vooruit.

Wat heb je nu op dit moment nodig? Is er iets dat je gevoel beter kan maken?...

Ga weer enkele stappen vooruit.

Wat ga je nu doen om dat gevoel te veranderen?...

Stap rustig op de maat van de muziek verder tot het midden van het labrynt. Terwijl je onderweg bent kan je nadenken over wat je straks, als je in het midden van je labrynt staat tegen jezelf, of tegen iemand anders wil zeggen.

Ben je in het midden? Ga dan even zitten en voel de aarde onder je voeten. Wat wil je graag tegen jezelf of tegen iemand anders zeggen. Doe dat maar in stilte, in je binnenste...

Blijf daar maar even zitten...

Heb je tijdens het stappen, of terwijl je hier zo zit misschien iets van God gevoeld? Denk hier maar even over na terwijl je weer rustig het labrynt uitstapt. Als je weer buiten bent mag je, als je dat wil nog iets op een briefje schrijven.

>>>Als je met de kinderen dan toch deze prachtige Basiliek bezoekt kan je in de aparte ruimte voor stilte en gebed ook even de tijd nemen om een stilte-oefening te doen met de kinderen. Hoe klinkt stilte? Waarvan worden de kinderen stil? Wat doet stilte met de kinderen? Waarom laten mensen een kaarsje branden? Kunnen de kinderen iets van God herkennen in de stilte, in de stille ruimte, in het branden van een kaars? Afsluiten kan je door bijvoorbeeld in een kring te gaan staan, zitten en spontaan met de kinderen tot een gebed komen. De leerkracht start met een openingszin, en elk kind mag vrijblijvend iets aanvullen...

Met deze oefening kan je zeker

aansluiting vinden bij het ZILL-leerplan en het ontwikkelveld RKG.

Daarnaast zijn er ook nog infolders en zelfs opdrachten voor kinderen op pamfletten, in verschillende talen.

>>> Op stukjes stof een boodschap van hoop schrijven.

Voor het 750 jaar bestaan van de Hanswijkprocessie werd een nieuwe mantel en kled voor het Mariabeeld gemaakt. Hiervoor werkte de modeafdeling van de Ursulinen samen met drie creatieve ondernemers uit de mode-industrie. De mantel is gemaakt uit materialen van hergebruik van stoffen. Met de kralen van oude rozenkransen worden decoratieve elementen toegevoegd.

Met de kinderen kan ook een nieuwe mantel gemaakt worden voor het beeld van Maria. Uiteraard kan het Mariabeeld in de Hanswijkbasiliek deze mantel niet dragen. De mantel kan wel een plekje krijgen in de godsdiensthoek in de klas. Heb je (nog) geen Mariabeeld? Spring eens een kringloopwinkel binnen. Daar vind je vast en zeker enkele exemplaren waaruit je kan kiezen. Of waarom geen Mariabeeld maken met de kinderen achteraf? Als voorbereiding op deze creatieve oefening kan worden nagedacht over de vormgeving? Hoe moet het Mariabeeld eruit zien. Denk aan de suggesties eerder in dit document over de verschillende beelden die we over Maria kunnen weergeven/ Maria als mama... Maria als sterke vrouw... Misschien moet het Mariabeeld van de kinderen wel hele grote oren hebben omdat mensen haar zoveel komen vertellen? Of een groot hart, of ... Het nadenken met de kinderen hierover kan al een heel mooi geloofsgesprek tot gevolg hebben.

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

In de kerk zelf kan aan de kinderen een stuk stof worden aangeboden met een textielstift. Nodig de kinderen vervolgens uit om een boodschap van hoop te noteren op het stuk stof. Later kan met deze stukjes stof een mantel gemaakt worden. Het beeld in de Hanswijkbasiliek kan de mantel dan wel niet dragen, maar een foto van jullie creatie met een woordje uitleg en de namen van de kinderen uit de klas kan zeker wel ergens een plekje krijgen in de Basiliek.

Eventueel kunnen de kinderen de komende dagen en/of weken ook een peg-doll of ander poppetje dat symbool staat voor de leerling in kwestie een plaats geven bij Maria. Waar zou het poppetje dan staan? Onder haar mantel voor bescherming? In haar handen om gedragen te worden enz...?

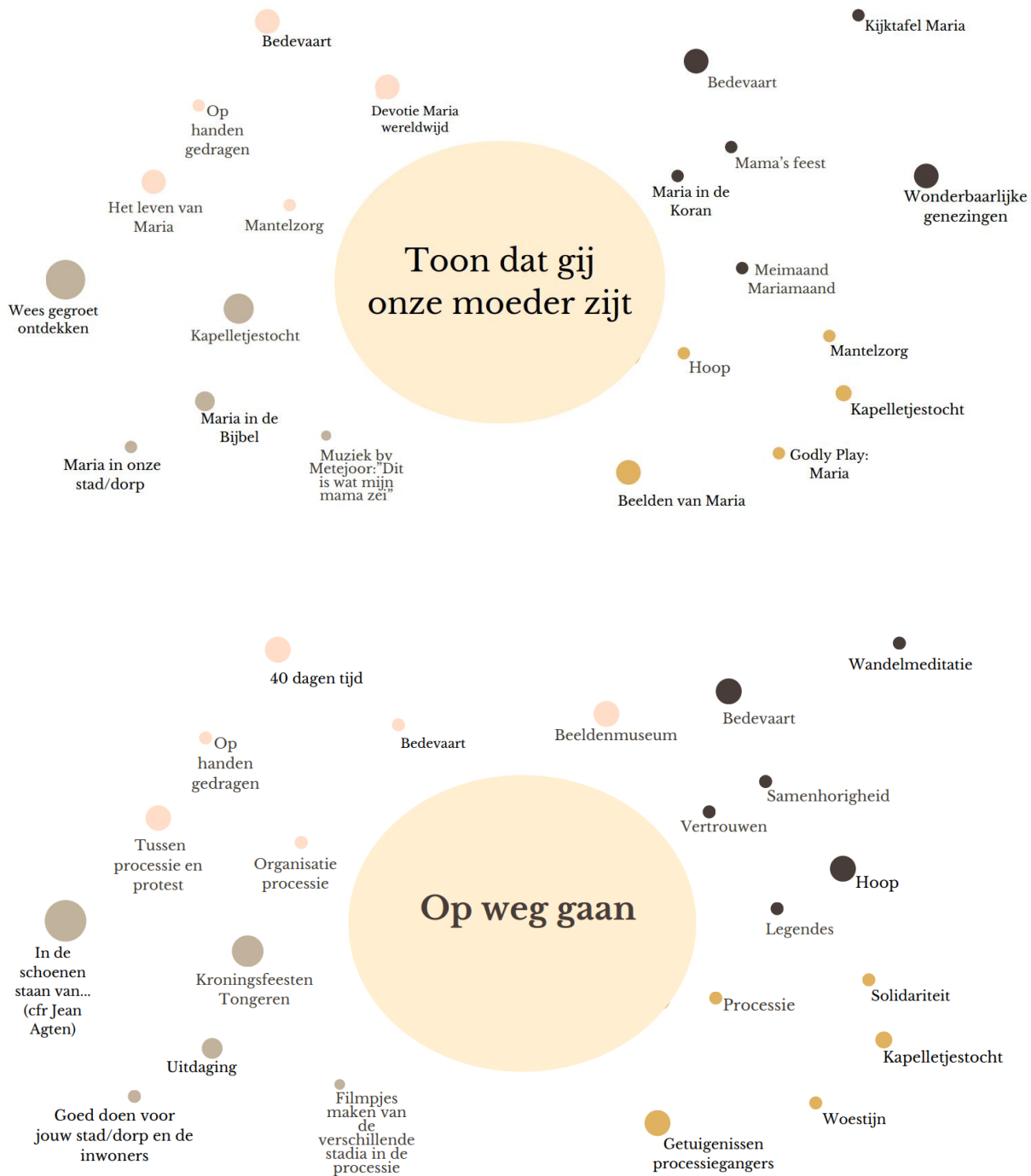

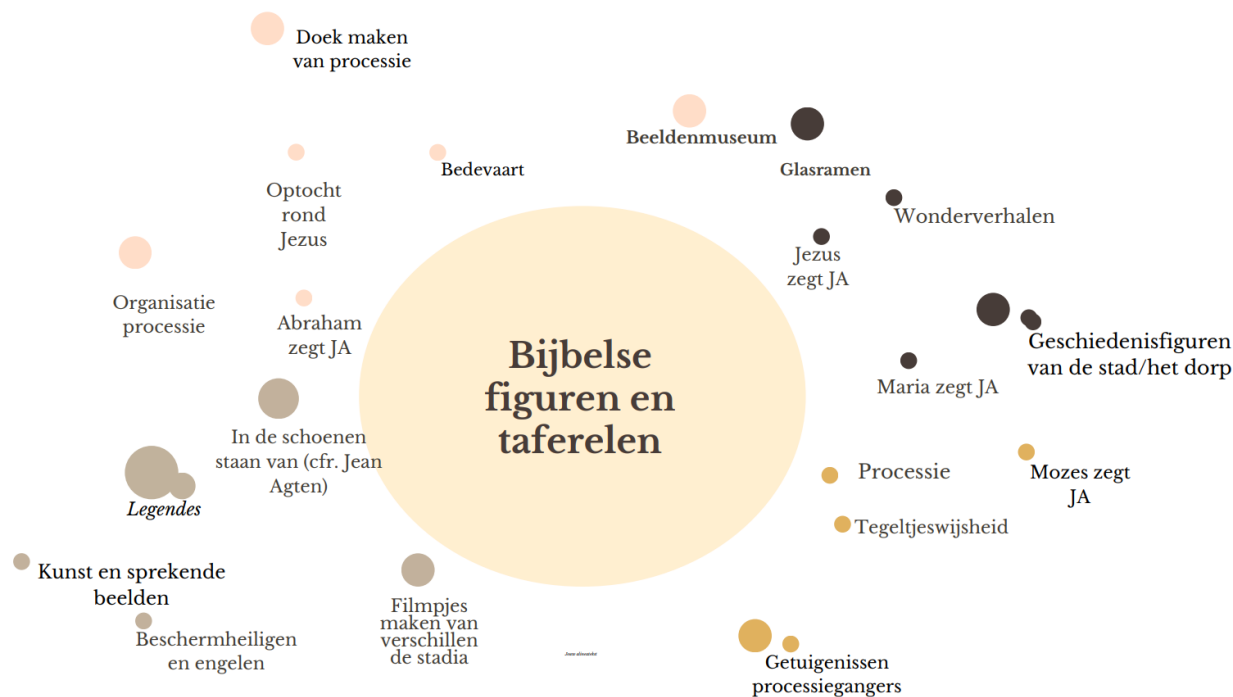
In de Basiliek wordt door de medewerkers ook een boekje aangeboden aan de bezoeker om te bezinnen. Ook een folder met de geschiedenis van OLV Van Hanswijk in woord en beeld ligt ter beschikking, met o.a. illustraties van bidprenten in de Meimaand.

Als afsluiter van dit project kan in de klas nog worden gekeken naar beeldmateriaal over recente Hanswijkprocessies. Zo komt de processietraditie opnieuw aan bod.

Eventueel kan hier een uitnodiging aan gekoppeld worden om met de school/klas aanwezig te zijn op de volgende processie of om zelf figurant te zijn in de processie.

4 We reiken nog extra bouwstenen aan rond:

Om aansluiting te vinden bij leerplanonderwerpen uit het ZILL-leerplan RKG kunnen volgende suggesties ook nog veel inspiratie bieden.

>>> Er wordt gewerkt met de prent van de intocht in Jeruzalem.

De prent ligt afgedekt met poppenkieren (= jassen die mensen voor Jezus neerleggen). Er wordt telkens een poppenkleedje (kleedjes geknipt uit stof of vilt) weggehaald. De kinderen zeggen wat ze zien verschijnen.

Verkeningsvragen:

- Wat gebeurt er hier?
- Wat doen deze mensen?
- Hoe kijken de mensen op deze prent?

Als leerkracht vertel je dat de mensen een optocht rond Jezus vormen want ze zijn blij om hem te zien.

Je kan met de kinderen het verhaal naspelen. Herneem het verschillende keren en laat de kinderen telkens andere rollen opnemen: de mama die met haar kind gaat kijken, mensen

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

die vrouwen met palmtakken, iemand die een jas neerlegt, Jezus zelf ... Laat hen vertellen wat ze (niet) fijn vinden in deze rol.

Je kan de kinderen vertellen dat mensen nog steeds samenkomen in een optocht omdat ze dicht bij Jezus te willen zijn, willen bidden, met elkaar als gelovigen willen samenkomen: dat is een processie zoals bijvoorbeeld de Hanswijkprocessie.

De kinderen kunnen vaandels of zwaai stokken maken voor de processie.

>>> Beeldenmuseum ...

Doelen uit de Bijbel

In de Hanswijkprocessie worden veel figuren uit de Bijbel voorgesteld. Van deze figuren wordt een tekening neergelegd met een kort stukje tekst erbij. Bijvoorbeeld: *“Ik ben Jozef. Ik ben timmerman. Ik houd ervan dat ik iets kan maken met mijn handen, iets wat mensen kan helpen in het leven ... Later koos men mij als beschermheilige voor de timmerlui. Ik hou ook van mijn vrouw Maria en ons kind Jezus. Ik begrijp hem niet altijd, maar ik vind wel dat hij bijzondere zaken doet.”*

De kinderen wandelen voorbij de tekeningen en stukjes tekst en kiezen er een uit die hen het meest aanspreekt. Op een afgesproken signaal maken ze van deze figuur een levend standbeeld. De leerkracht wandelt rond, tikt een beeld aan en zo kan het beeld gaan spreken. Het kind vertelt wie hij of zij is met eigen woorden. Voorbeeld: *“Ik ben Jozef, ik maak graag dingen met mijn handen.”* De leerkracht kan vervolgens nog enkele vragen stellen. Voorbeeld: *“Je bent ook beschermheilige van de schrijnwerkers. Hoe is dat voor jou dat je dit geworden bent?”* ... Daarna wordt het kind weer een standbeeld en gaat de leerkracht naar een volgend kind.

(De volgende activiteit werkt daarop verder en gaat het verder uitdiepen)

>>> In de schoenen van ...

Noot: Voor deze suggesties lieten we ons dankbaar inspireren door Jean Agten. Smaakt dit naar meer? Neem dan zeker een kijkje op zijn website: <https://www.bibliodrama.be/>

De kinderen kunnen in de schoenen gaan staan van figuren uit de Hanswijkprocessie. Daartoe moeten hier wel wat foto's worden opgenomen van figuren uit die processie (cf. beeldenmuseum) met wat duiding bij deze figuren.

- Kennismaken aan de hand van de eigen schoenen, schoeisel
  - Kennismakingsspel en/of opwarmingsspel:
    - Wat wordt beschreven kan gebruikt worden als een aanloop, als gewenning, als eerste verkenning van het thema, als onderdeel in het leerproces van leren dramatiseren...
  - Werkwijze:
    - Vertel eerst aan de kinderen wat er verwacht wordt en wat de bedoeling van de oefening is.

- Laat de kinderen als kennismaking iets vertellen over de schoenen die ze op dat moment dragen.
  - Vervolgens komen de schoenen aan het woord. Laat de kinderen als schoen in één of twee zinnen vertellen waarom hij vanmorgen uitgekozen werd tussen de alle andere schoenen. Bijvoorbeeld: *‘Wij zijn van ’s morgens tot ’s avonds, elke dag opnieuw de enige schoenen van Jesse. Hij heeft geen andere schoenen. Hij wil zelfs geen andere schoenen. Wij lopen het best, zegt hij.’*
  - In een volgende oefening kunnen de schoenen spreken over de situatie of m.n. de spelers (kinderen) zelf. Welke band hebben de schoenen met de drager (kind)? Wat hebben ze samen meegemaakt? Wat betekenen ze voor elkaar? Bijvoorbeeld: *‘Als stevige bottines zie ik er altijd stoer en mooi opgeblonken uit, ik ben zoals Sarah wil zijn, een dappere meid.’ Of: ‘Ik ben uitgekozen omdat ik er zo gezellig en elegant uitzie. Jesse houdt van knusse, zachte vrienden, gezellig samenhangend en pratend in de zetel.’*
- In de schoenen van een bijbels personage:
Na het kennismakingsspel en/of opwarmingsspel kan hetzelfde worden gedaan met de Bijbelse personages uit de Hanswijkprocessie. De kinderen gaan in de schoenen staan van zo een Bijbels personage en vertellen iets over zichzelf (de Bijbelse personage).
- Werkwijze:
    - Vertel aan de kinderen wat er verwacht wordt en wat de bedoeling ervan is.
    - Nodig hen vervolgens uit enkele afbeeldingen te bekijken van voorwerpen uit de Hanswijkprocessie. Bedoeling is dat de afbeeldingen hen prikkelen en nieuwsgierig maken naar de herkomst ervan. Voorbeelden van afbeeldingen kunnen zijn:

Deze foto's zijn details genomen uit afbeeldingen die gedeeld werden op Facebook:
Vrienden van de Hanswijkprocessie:

<https://www.facebook.com/search/top?q=vrienden%20van%20de%20hanswijkprocessie>

- Laat de kinderen één beeld uitkiezen dat hen het meest aanspreekt, het meest raakt.

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

- Vervolgens mogen ze een bijbels personage verbeelden dat bij de afbeelding hoort of kan horen, of dat in hen opkomt bij het zien van de afbeelding.
- Laat de kinderen dan een persoon uitkiezen in wie zijn of haar schoenen ze wel willen gaan staan.
- Zich inleven in het personage en een gepaste houding erbij aannemen die aansluit bij de beleving als bijbels persoon.
- Iets zeggen als schoeisel van het personage.... over het personage en wat er door deze Bijbelse persoon heengaat.....
- Uitwisseling van belevingen en ervaringen.

Meer informatie over het bibliodrama spelen met een voorwerp:
<https://www.bibliodrama.be/gesprek-met-een-voorwerp>

>>> Meditatief stappen

Doelen uit Stilte, gebed, ontvankelijkheid

Een processie heeft een bepaald ritme. Ze verloopt niet gejaagd. Je kan hier met de kinderen rond werken.

Er wordt muziek met een snel tempo opgezet. Stap rond op de muziek. Dan volgt muziek met een middelmatig tempo. Pas je stap aan het ritme aan. Ten slotte volgt muziek met een langzaam tempo. Pas opnieuw je beweging aan het ritme aan.

Hoe voelt het om te vertragen? Wat doet dit met jou? Welke momenten in het leven passen bij het eerste tempo? (bijvoorbeeld het voetbal) Welke momenten in het leven passen bij het laatste tempo? Welk tempo zou het best passen bij een processie?

Deze oefening geeft een insteek om te spreken over verstillig, de rust die in een processie wordt gelegd ...

Hierna kan een wandelmeditatie volgen om de kinderen het rustgevende ritme van een processie te laten proeven.

Wandel rustig rond. Terwijl je rondstapt, geef je aandacht aan die delen van je lichaam die je gebruikt bij het stappen. Hoe voelen ze aan? Voel je jouw voetzool terwijl je langzaam stapt? Voel je je hiel ... kuit ... knie ... dij ... heupen ... armen ... schouders ...? Beweeg rustig en langzaam. Word je bewust van elke beweging van je lichaam.

Voel eens hoe je voet van de grond komt. Welk deel komt eerst van de grond? Welk deel zet je eerst op de grond?

Breng dan je aandacht weer naar het stappen. Stap rustig en langzaam, net alsof je de vloer geen pijn wil doen. Alsof de grond een heilige plaats is die je wil eren. Voel wat het met jou doet om zo te stappen ...

De kinderen kunnen daarna hun ervaringen uitwisselen: hoe voelt het om zo te stappen? Wat veranderde er in hen? Wat deed dit met hen? Als leerkracht kun je uitleggen dat mensen bij een processie ook heel rustig stappen. Ze willen in het hier en nu zijn, niet

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

kijkend op een Smartphone, zich niet haastend omdat ze ergens moeten zijn, maar heel bewust en rustig bezig zijn met wat ze op dat moment doen.

Filmpje maken

Er liggen foto's in het klaslokaal met verschillende stadia uit de Hanswijkprocessie. Er ligt telkens wat informatieve tekst bij. De kinderen nemen de tekst per twee door en bewerken die tot een mondelinge toelichting.

De foto's staan ook in een ppt. De kinderen lezen de tekst die ze hebben voorbereid bij hun foto op de betreffende dia in. De ppt wordt verwerkt naar een filmpje dat met de klas wordt bekeken.

De kinderen kunnen in duo een kennisvraag bij hun onderdeel voorzien voor de rest van de klas.

Nadien kan een gesprek volgen: wat heeft je geboeid? Waar wil je meer over weten? Wat heeft je geraakt? Wat vond je vreemd? Wat is nog niet helder? ...

De kinderen noteren de vragen die ze nog willen stellen in een gezamenlijke klasmail. (zie verder) Als leerkracht mag je de kinderen stimuleren om daarbij niet enkel kennisvragen te stellen maar ook vragen naar de beleving toe: waarom organiseren mensen deze processie, wat raakt hen hierin, hoe voelt het om deel te nemen aan die processie ...?

>>> Een getuigenisfilmpje

Misschien kan er een interview worden opgenomen met één of meerdere mensen die deelnemen aan de processie? (Kan misschien ook via Zoom?) Hier kunnen dan wat verdiepende vragen worden gesteld:

- Hoe heb jij de Hanswijkprocessie leren kennen?
- Wanneer nam je voor het eerst deel? Vertel eens over die eerste ervaring?
- Waarom engageer jij je nu in de processie? Wat betekent dit voor jou?
- Hoe voelt de dag zelf voor jou?
- Als je 's avonds op de dag terugblijkt welke gedachte overheerst dan?
- Omschrijf de Hanswijkprocessie met een woord.
- ...

De kinderen bekijken het interview => met strandbal met vragen op naar elkaar gooien: wat me hier geraakt heeft is dat ... / wat ik nog niet begrijp is dat ... / wat mij aanspreekt is dat ...

>>> Een doek bij de processie maken

Afsluitend kan ieder kind een stukje stof krijgen van 20 op 20 cm. Met textielstiften tekenen ze erop wat ze willen nu aan het einde van de lessenreeks willen uitdrukken rond de processie: een statie uit de processie die hen aanspreekt, een gedachte die ze mooi

Inspirerende bouwstenen voor een godsdienstaanbod in teken van de Hanswijkprocessie

vinden, een wens voor wie deelneemt, een symbool dat ze vinden passen ... De stukjes stof kunnen aan elkaar worden genaaid tot 1 groot doek dat in het weekend van de processie kan worden opgehangen.